

Istočnom Ivanščicom

Istočna Ivanščica, odvojena cestom Podrute - Bela od njezina zapadnog, strmijeg i znatno višeg dijela izgledom se razlikuje od njezina glavnog strmog grebena. Niža je, ali je sa svojim travnatim hrptovima i širokim vidicima zanimljiva i vrlo pogodna za laganije planinarske šetnje. Posebno u proljeće

Piše: **prof. Krunoslav Milas**

Najviši su joj vrhovi Veliki Lubenjaka (590 m) i Čevo (564 m). Dodajmo tome ruševine Grebengrada ispod Lubenjaka, zanimljivo obližnje planinarsko naselje i dom.

A Čevo je priča za sebe. Taj najistočniji vrh Ivanščice sa svoje se sjeverne strane kao odsječen ruši u dolinu Bednje. Njegov pomalo alpski izgled izdvaja ga iz okolnog

zelenila i čini višim. Zbog svog izgleda je i dobio ime Zagorski Klek. Do podnožja ćemo najlakše doći cestom od Zagreba do Novog Marofa. U gradiću je potpuno očuvan dvorac ("marof", pa otuda i mjestu ime) obitelji Erdödy. Građen je u kasno-barokno-klasicističkom stilu u 18. st. i okružen danas zaštićenim prekrasnim perivojem.

Iz mjesta nastavljamo u Mađarevo, obližnje selo u kojem ostavljamo automo-

bil i odakle krećemo na uspon na Grebengrad. Do Mađareva je lako doći i vlakom (linija Zagreb - Varaždin). Označenom planinarskom stazom iz samog sela za 50 min stižemo do napuštenog zaseoka Čamići, odakle je još 15 min do Lubenjaka, a zatim još 10 min spusta do planinarskog naselja pod Grebengradom. Naselje je smješteno u slikovitoj uvali, a nastalo je preuređenjem raseljenog zaselka Novoselci. Seljačke brvnare pokrivene su slamom, adaptirane za potrebe planinara i vrlo slikovite. Ovdje je i lijepa potpuno opskrbljena jednokatna planinarska kuća s kuhinjom i blagovaonicom u prizemlju i sobama na katu. Otvorena je vikendom i blagdanima.

Iznad samog naselja strše ruševine Grebengrada. Vrijedi se prošetati još kojih 10 min do same utvrde. Grebengrad (502 m) najistočnija je od šest starih utvrda koje su se nanizale obroncima Ivanščice. Građen je terasasto i ulazi se kroz gornji, trokutasti dio. Na kamenoj litici je središnji dio grada s jakom kulom i ostacima male kapelice, a u najnižem su dijelu ruševine još neko-

Foto: Alan Čapljar / Pasarićeva kuća

✓ Jeste li znali?

U crkvi u Remetincu nalazio se prekrasan gotički oltar koji se danas nalazi u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu. Jedna zanimljivost; oltar nije odnesen iz crkve, već su ga povjesničari umjetnosti našli ostavljenog na tavanu crkve, da bi ustupio mjesto novom, historicističkom iz 1910. godine!

Foto: Željka Lisak / Grebengrad

liko zgrada. To je jedna od najstarijih i najduže naseljenih gradina kod nas (sigurno od 1209. kad se prvi puta spominje, pa sve do 1710. godine).

Od planinarskog naselja vodi kojih dva sata dugačka označena staza sve do Čeva. Želite li vidjeti slikovite Istočne Ivanščice na kojim sa miješaju livade, šume i napušteni zaseoci, svakako pođite na taj izlet. Na kraju staze, s kamenitog Čeva, tog zagorskog Kleka, bit ćete nagrađeni jedinstvenim pogledom na cijeli varaždinski kraj.

Za one kojima je ta staza predugačka, predložimo da iz Novog Marofa automobilom pođu u Podevčevo. Nakon nekoliko kilometara, na kraju sela (zaselak Novoselci), označenom stazom i kolskim putem kroz vinograde i šumu samo je 35 min hoda do Čeva i njegova kamenita vrha. Još jedna zanimljivost. Na putu od Novog Marofa do Podevčeva prolazite kroz selo Remetinec s ostacima franjevačkog, a prije toga templarskog samo-

stana. U selu je i gotička Crkva sv. Marije iz 15. st. No, vratimo se mi našem planinarskom naselju podno Grebengrada. Do automobila se možemo vratiti istim putem za Mađarevo, a možemo (posebno ako je ljeto i vrijeme kupanja) skrenuti stazom desno do Topličice, sela s termalnim bazenom olimpijskih mjerila. Jedino se tada netko (dakako, "pater familias"), treba žrtvovati i vratiti 2 km pješice cestom do Mađareva po automobil!

Do Grebengrada možemo još jednim, ne manje zanimljivim putem. Iz Novog Marofa, cestom preko Mađareva nastavimo još 6 km do Podruta (idemo li vlakom, to je jedna željeznička postaja prije Mađareva). Odatle skrenemo cestom desno 1 km do kapelice koja je podignuta kao spomen obilježje europskim promatračima, poginulim u helikopteru koji su srušili avioni JNA u siječnju 1992. Sjećate se, bio je to onaj posljednji povod koji je trebao da Europa konačno prizna Hrvatsku!

Odatle put vodi do zaselka Kuzmići, gdje se planinarska staza račva; desno je sat hoda do Grebengrada, a lijevo nešto više od dva sata do još jednog planinarskog doma na Ivanščici, do doma na Ham - Pokojcu, odnosno kako ga planinari zovu do "Lujčekove hiže". Dom je otvoren vikendom i opskrbljen.

Još jedna zanimljivost. Ako smo s automobilom, tom istom cestom koja odvaja Istočnu Ivanščicu od njezina glavnog grebena, možemo nastaviti do Bele, sela s ruševinama tri stara grada! Na strmom brijegu ponad ceste i sela su pocrnjele ruševine "Puste Bele", najstarije utvrde koja datira iz 13. st. (1275. bila je sjedište ivanovaca). Početkom 17. st. u dolini se gradi utvrda Podbela, s tornjem u sredini, četiri obrambene kule i opkopom uokolo. U 18. st. gradi se i treći dvorac s dvije okrugle kule, odmah na drugoj strani parka. Dvorci danas propadaju, perivoj između njih je zarastao i čeka neka nova, za našu baštinu osjetljivija vremena. **mV**

OBAVIJESTI:

- Turistička zajednica Varaždinske županije, Stanka Vraza 4, Varaždin, tel. 042/104 230
- Planinarska kuća "Grebengrad", 098/782 147, (Domagoj Pikija)
- Planinarski dom "Lujčekova hiža", 42/459 327, (Zvonimir Zozoli)

✓ **Legenda o kletvi**

Narod je istinite događaje vrlo često pretvarao u legende. Tako je bilo i s istinitim događajem s početka 17. st. 1621. godine, po naredbi kralja Ferdinanda, tadašnji ban Nikola Frankopan oduzima Grebengrad obitelji Bačani. Budući su stari vlasnici smatrali da se nisu ogriješili o kralja, šalju mu zamolbu da im se grad vrati. Jednako tako, na razgovor banu Nikoli šalju grčkog odvjetnika Ivana Krušelja. Što se tada znalo događati odvjetnicima, najbolje svjedoči podatak da mu je ban, naprasit i bahat čovjek, dao sjekirom odsjeći glavu! Grad je već iduće godine vraćen starim vlasnicima, a legenda govori da su građani Griča prokleli bana i poželjeli mu istu sudbinu. Kletva se i obistinila, ali ne na banu Nikoli. Na isti su način odrubljene glave 1671. (dakle 50 godina kasnije) u Bečkom Novom Mjestu, njegovom sinu Krsti Frankopanu i zetu Petru Zrinskom! Vidite li kako kletve znaju biti opasne!

Foto: Vesna Hojjevac / Belecgrad